

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Risico's en kansen: de arbeidsmarkt voor Bestuurskundigen in een tijd van recessie: IBA '94
Smolenaars, M-L.

Citation

Smolenaars, M. -L. (1994). Risico's en kansen: de arbeidsmarkt voor Bestuurskundigen in een tijd van recessie: IBA '94. *Bestuurskundige Berichten*, 9(2), 17-19. Retrieved from <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233799>

Version: Publisher's Version

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233799>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

eigen 'Slavische identiteit', naar sterke mannen en naar een diep geworteld 'collectivisme' dat voorwesterse ideeën als individualisme en rationalisme immuun is. Geen wonder dat een dergelijke natie zich te allen tijde onverbeterlijk nationalistisch, wantrouwen agressief op zal stellen.

Het hardste oordeel dat men over deze gedachtengang kan vellen, luidt dat zij in essentie racistisch is, het vriendelijkste dat zij rijkelijk voorbarig is. Het verkiezingsresultaat van Vladimir Zjirinovski's ultra-nationalisten wordt ten onrechte opgevat als bewijs van het definitieve failliet van de pro-westerse hervormers.

Het enige dat over deze theorie gezegd kan worden, is dat zij simpelweg niet met de waarneembare feiten strookt

Inderdaad, bijna 23 procent van de Russische kiezers stemde op 12 december j.l. op Zjirinovski's LDP bij hun keuze tussen landelijke kandidatenlijsten, waarbij de helft van het aantal parlamentszetels in het geding was. Maar bij de keuze voor de tweede, via lokale lijsten gekozen helft van de parlementariërs, scoorde de LDP veel slechter dan de hervormers. Uit opinie-onderzoek zou inmiddels gebleken zijn dat een derde van Zjirinovski's aanhang nu al niet meer op hem zou stemmen, en dat slechts een kleine minderheid van de Russen thans in de eerste plaats behoefte heeft aan een 'herstel van het nationaal bewustzijn'.

Maar ook al is het dan misschien te vroeg om nu al de hoop op een liberaal-democratisch Rusland op te geven, in de ogen van de machtsrealisten maakt dat allemaal niet uit. Want naties blijven

naties. ongeacht politiek stelsel of ideologie, en grootmachten blijven grootmachten, met een 'natuurlijk' streven naar eigen invloedssferen, naar het overheersen van kleinere buurlanden en naarezo grootmogelijke geopolitieke presentie in de rest van de wereld.

Het enige dat over deze theorie gezegd kan worden, is dat zij simpelweg niet met de waarneembare feiten strookt. De Amerikaanse filosoof Francis Fukuyama heeft er in een uitvoerige kritiek op het Hobbesiaanse 'machtsrealistische' gedachtegoed bij wijze van voorbeeld op gewezen, dat de Verenigde Staten en Canada al bijna honderd jaar een gemeenschappelijke onverdedigde grens hebben over de hele breedte van een continent, 'ondanks het machtsvacuüm dat Canada is'.¹⁰ En oorlog tussen moderne democratieën als Nederland en Denemarken is zelfs 'onbewust niet denkbaar'.¹¹

Daarmee is niet weersproken dat het hervormingsproces in Rusland nog een lange moeizame weg te gaan heeft, maar wèl dat Rusland en het Westen ook op termijn hoe dan ook structureel tegengestelde belangen hebben. Het meest klemmende internationale vraagstuk betreft thans niet de betrekkingen tussen Rusland en het Westen, en evenmin die tussen Rusland en Oost- en Midden-Europa, maar die tussen Rusland en de overige voormalige Sovjet-republieken met aanzienlijke Russische minderheden.¹² Maar het Russische belang in deze laatste landen is als zodanig legitiem, en valt niet af te doen als een manifestatie van 'imperiale ambities'. Voor zover het Westen hier invloed kan uitoefenen, dient die dan ook niet alleen te zijn gericht op matiging van de aspiraties van Moskou, maar ook en vooral, door het uitoefenen van druk op de betrokken regeringen, op het veiligstellen van de rechtspositie van de Russische minderheden in bijvoorbeeld de Baltische staten, de Oekraïne en Kazachstan.

Met het verklaren van een tweede Koude Oorlog is niemand gediend, en van de recente diplomatieke Russische interventie in Bosnië hoeft het Westen voor-

lopig niet wakker te liggen. Die duidt eerder op een Russisch verlangen naar erkenning als medespeler dan op een hernieuwde profilering als tegenspeler. De Russische minister van Buitenlandse Zaken, Andrej Kozyrev, heeft onlangs de Amerikaans-Russische verstandhouding omschreven als 'een huwelijk dat blijft, ook al zijn de wittebroodsweken voorbij'. Voorlopig hebben hij, en de Russen, op zijn minst recht op het voordeel van de twijfel, en zit een 3-2 overwinning voor de Kantiaanse idealisten er wel degelijk nog steeds in.

¹ M.E. Fox is student bestuurskunde aan de Rijks Universiteit Leiden en de Erasmus Universiteit Rotterdam heeft als afstudeer-specialisatie 'Crisis- en veiligheidsmanagement'.

² J.H. Leurlijk, "De organisatie van de vrede van in Europa: naar een nieuwe diplomatieke structuur?", in A. van Staden (red.), *Tussen orde en chaos: de organisatie van de veiligheid in het nieuwe Europa*, Leiden: DSWO Press, 1993, blz. 21-63.

³ Van Staden, op.cit., blz 10-13.

⁴ Ibidem, blz. 9-10.

⁵ F. Fukuyama, *The end of history and the last man*, New York: Avon Books, 1992, blz. 75-76

⁶ Henry Kissinger liet dit onder meer blijken tijdens een interview in Jay Leno's *The Tonight Show* van 20 april 1994.

⁷ W. Duk, "De Krim koerst op het Kremlin: burgeroorlog lijkt vooralsnog een spookbeeld". Elsevier, jrg. 50, 1994, nr. 12, blz. 44-45.

⁸ C. de Gruyter, "Een bloedige blokkendoos: bij de geboorte van het derde Joegoslavië". Elsevier, jrg. 50, 1994, nr. 12, blz. 42-44.

⁹ Fukuyama, op.cit., blz. 264.

¹⁰ J. Mueller, *Retreat from doomsday: the obsolescence of major war*, New York: Basic Books, 1989, blz. 240.

¹¹ Duk, op.cit., blz. 44-45.

IBA '94 Risico's en Kansen: De arbeidsmarkt voor Bestuurskundigen in een tijd van recessie

Op donderdag 24 februari was het dan zover, in congrescentrum de leeuwenhorst in Noordwijkerhout werd de jaarlijks georganiseerde Informatiedag Bestuurskundige en Arbeidsmarkt gehouden. 's Ochtends vroeg, rond een uur of half negen, verzamelden de Leidse I.B.A.-gangers zich schuifelend en glijdend vanwege de versgefallen sneeuw voor het centraal station vanwaaruit ze met bussen naar het congrescentrum gingen.

Marie-Louise Smoolenaars

Aangekomen op het congrescentrum bleek dat enkele forumleden in verband met de hevige sneeuwval en de daarvoor ontstane files te laat waren, waardoor de aanvang van het forum moest worden uitgesteld.

sie''.

In 't Veld maakte in zijn lezing al meteen duidelijk dat het met die recessie, vooral voor hoger opgeleiden, wel meevalt. Als we kijken naar de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt van de laatste 25 jaar blijkt dat het aantal banen dat door hoger opgeleiden wordt bezet,

Prof. dr. R.J. In 't Veld

Om tien uur vond dan toch de opening plaats door dagvoorzitter prof. dr. R.J. In 't Veld, als hoogleraar bestuurskunde verbonden aan de Erasmus Universiteit van Rotterdam en de Rijksuniversiteit Leiden.

Hierna werd begonnen met het forum. Het thema van dit forum was: Risico's en kansen: de arbeidsmarkt voor bestuurskundigen in een tijd van recessie

is toegenomen met 3,5% terwijl het totaal aantal banen is toegenomen met slechts 1%. Het aantal door hoger opgeleiden bezette banen is dus veel meer gestegen dan het gemiddelde. Voor meer dan de helft is dit het gevolg van verdringing. Een generatie geleden werden deze banen nog niet bezet door hoger opgeleiden.

Intussen is de relatieve schaarste aan hoger opgeleiden omgezet in een rela-

tieve overvloed. Werknemers zijn onzeker geworden over de kwaliteit van de individuele afgesudeerden. Zij hebben nu een "krans van tijdelijk werk" gemaakt rondom een kern van vaste banen.

Deze krans wordt gebruikt om echt te selecteren. Studenten moeten nu dus twee stappen nemen om aan een baan te komen: eerst van student naar de "krans van tijdelijk werk" en daarna van deze "krans" naar een vaste baan.

Drs. G.A.J.M. Abbenhuis

Hierna kwam de heer Abbenhuis, die werkzaam is als interim manager met diverse opdrachten bij onder meer de dienst Waterleiding Rotterdam en bij de OV Studentenkaart BV, aan het woord.

Zijn lezing bestond voornamelijk uit 4 opmerkingen:

*De primaire taak van de universiteit is onafhankelijke beoefening van wetenschappelijk onderzoek en onderwijs daarin, maar je kunt als student de samenleving wel dienen door een goede keuze van bijvakken en soms hoofdvakken.

*Er is sprake van een structurele inkrimping van de collectieve sector, maar dit hoeft geen probleem te zijn, want de mogelijkheden voor bestuurskundigen groeien nog wel bij de overheid. Nu zet men vaak interim managers in en vaak is dit zonder succes. In de toekomst kunnen dit soort taken vervuld worden door bestuurskundigen.

*Er blijft altijd behoefte aan universitaire geschoolden en als je zorgt voor een goede cv, goede bijvakken en een goed netwerk van mensen om je heen dan hoeft het zoeken naar een baan geen probleem te zijn.

*De vereniging van afgestudeerden heeft

een belangrijke taak bij het geven van goede referenties en verder bij het geven van her-, na- en bijscholingscursussen.

Mw. drs. C.M.S. Glim

Daarna was het woord aan mevrouw Glim die behoort tot de eerste lichte afgestudeerden van de vakgroep bestuurskunde. Zij is inmiddels mededirecteur van het bureau ContractResearch, een adviesbureau dat een paar jaar geleden begon met het geven van advies op het gebied van milieu en nu actief is op allerlei beleisterreinen. Dit komt volgens mevrouw Glim onder andere omdat bestuurskunde een manier van denken is die heel flexibel op zeer veel beleidsterreinen kunt toepassen, waardoor menselijke bestuurskunde hebben gestudeerd in de meest uiteenlopende vakgebieden zijn terug te vinden.

Verder presenteerde mevrouw Glim enkele resultaten van een onderzoek dat de sociale faculteit van de RUL heeft gedaan naar academici op de arbeidsmarkt. Uit dit onderzoek bleek dat meer dan 90% van alle mensen die zijn afgestudeerd in de bestuurskunde binnen een jaar een baan vinden en dat zij behoren tot de hoogst betaalde academici. Vrouwelijke bestuurskundigen verdienen bovendien gemiddeld meer dan mannelijke bestuurskundigen.

Drs. P.J. Welling

Hierna was de beurt aan de heer Welling. De heer Welling was vanaf 1976 werkzaam bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken. In 1988 werd de heer Welling benoemd tot directeur van de Rijkspsychologische Dienst, thans R.P.D. Advies. Vanaf 1991 is de heer Welling werkzaam als directeur Personeelsmanagement Rijksdienst van het Directoraat Generaal Management en Personeelsbeleid.

Ook hij wees op de krimpende rijksdienst waardoor de concurrentie op de banenmarkt heviger zou worden, maar ook volgens hem was er niet zoveel aan de hand als je zorgde voor een goede cv en een goed netwerk van mensen om je heen.

Je moet je gedrag aanpassen aan de voorspellingen voor de arbeidsmarkt. Als de concurrentie heviger wordt moet

je zorgen dat je beter bent en dat mensen weten dat je beter bent. Je moet extra vaardigheden ontwikkelen. Er gaat bijvoorbeeld bij de overheid gewerkt worden met projecten. Zorg dat je weet hoe projectmanagement in elkaar zit.

Mr. J.C. Tervaert

Als laatste was de heer Tervaert aan de beurt. Hij was voor zijn pensioen in 1984 werkzaam in leidinggevende functies bij drie internationaal opererende verzekeringsmaatschappijen. Verder was hij tot zijn pensioen in 1984 lid van de directie buitenland van Nationale Nederlanden.

De heer Tervaert acht het belangrijk dat een sollicitant zich de volgende vragen stelt:

*Heb ik mezelf echt ooit bezig gehouden met de vraag "wat kan ik?" en "wat wil ik?"

*Heb ik ooit een beeld van mezelf geschetst om de vraag te beantwoorden "wie ben ik nu eigenlijk?"

*Ben ik mezelf er van bewust dat de antwoorden op deze vragen beslissend zijn voor mijn verdere stappen om te proberen een baan te verwerven?

Wij Nederlanders zijn als calvinisten niet zo goed in het zeggen 'ja, ik kan dat', maar voor een sollicitatiegesprek is het belangrijk dat je dit wel doet. Je moet weten wat je wilt en wat je kunt en je moet vervolgens laten weten wat je wilt en wat je kunt. Je moet proberen tijdens een sollicitatiegesprek een persoonlijkheid neer te zetten. Verder moet je je sollicitatiegesprek goed voorbereiden door van te voren al informatie in te winnen over het bedrijf waar je gaat solliciteren zodat je tijdens het sollicitatiegesprek zelf ook vragen kunt stellen en interesse kunt tonen in het bedrijf.

Discussie & Workshops

Er was erg veel consensus onder de sprekers. Een discussie kwam in de tweede helft van het forum, ondanks het feit dat men deze toch kunstmatig probeerde op te wekken, niet op gang. Wel kwamen er vragen uit het publiek, maar er viel veel verder dan het antwoord

dat een goede cv en een goed netwerk van mensen om je heen in deze tijd nodig is ging men niet en dat is iets wat de meeste studenten tegenwoordig zelf ook wel weten.

Na de lunch kon men gaan kijken waar men met zijn goed gevulde cv terecht kan in de toekomst. Verschillende bedrijven en organisaties hielden workshops waarin werd verteld wat het bedrijf deed en van jou verwachtte.

De bedrijven en organisaties waren verdeeld in categorieën die er als volgt uitzagen:

Loopbaanplanning

- *Reticulair
- *RPD Advies

Binnenlands Bestuur

- *Vereniging van Nederlandse Gemeenten
- *Charlois, deelgemeente Rotterdam
- *Ministerie van Justitie

Internationaal Bestuur

- *Bureau Internationale Ambtenaren
- *Ministerie van Buitenlandse Zaken
- *European Institute of Public Administration

Wetenschap

- *AIO/OIO-schap
- *Het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA

Ondernemingen

- *Andersen Consulting
- *B&A Groep Beleidsonderzoek & Advies
- *Koninklijke P.T.T. N.V.
- *Spaapen en Versteeg

De workshops werden druk bezocht en waren mijns inziens toch hetgeen waar de meeste interesse van de veelal ouderejaars bestuurskunde studenten naar uitging. ▽

